

BÖSZÖRMÉNYI ÚT - „A Hegyvidék főutcája”

Egészséges utcák program

Koncepcióterv

Megrendelő: XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat
1126 Budapest, Böszörményi út 23-25.

Tervező: S73 Tájépítész Tervező Iroda Kft.
1113 Budapest, Bocskai út 44.
tel: +36 30 455 80 67
e-mail: studio@s73.hu

Bemutató

Pécs, EKF 2010

2002 - 2012

Budapest, Kossuth Lajos tér és környezete

2007 - 2020

Veszprém, EKF 2023

2018 -

Tartalomjegyzék

Célkitűzés	4
Vizsgálati munkarész	5
Tervezési terület lehatárolása	6
Tulajdonviszonyok	7
Történeti áttekintés	10
A közelmúlt fejlesztései	14
Városszerkezeti kapcsolatok	16
Előképek – hazai példák és külföldi kitekintés	17
Jelenlegi állapot	24
Elhelyezkedés	25
Főutca működési modellje	27
Közösségi közlekedés	32
Gyalogos forgalmú felületek	33
Parkoló felületek	34
Forgalmi rend	35
Felszín alatti közművek	36
Fotódokumentáció	37
Burkolatok	41
Korlátok és kazetták	42
Növények	43
Szabályozási terv - fasor	47
Fahelykialakítás	48
Berendezési tárgyak	49
Felszíni közmű elemek	50
Légvezetékek	51
Szolgáltatások	52
SWOT	54

Javaslati munkarész	55
A koncepció bemutatása	56
Átnézeti helyszínrajz – tervezett állapot M 1:500	57
Átnézeti helyszínrajz – tervezett állapot kiemelt részlete M 1:200	62
Átnézeti helyszínrajz – ideiglenes rendezvények, programpontok	63
Látványtervek	64
Tervezett gyalogos forgalmú felületek	73
Tervezett parkoló felületek	74
Kerékpáros barát fejlesztés térképi átnézeti rajza és nyomvonalterve	75
Zöldfelületek	76
Fásítás	76
Lombkorona borítottság	77
Meglévő és tervezett állapot	78
Közterületi növényalkalmazás	79
Előkerti növényalkalmazás	80
Burkolatok	81
Akadálymentesítés	82
Tervezett közösségi közlekedési megállóhelyek	83
Berendezési tárgyak	84
Tervezett utcabútorok helye	85
Mikromobilitás	86
Csapadékvíz kezelés	87
Metszetek	88
Fenntartási koncepció - zöld infrastruktúra	92
Fenntartási koncepció - szürke infrastruktúra	93
Összesítő táblázatok – Design Check	94
Összegzés	95
Költségbecslés	96

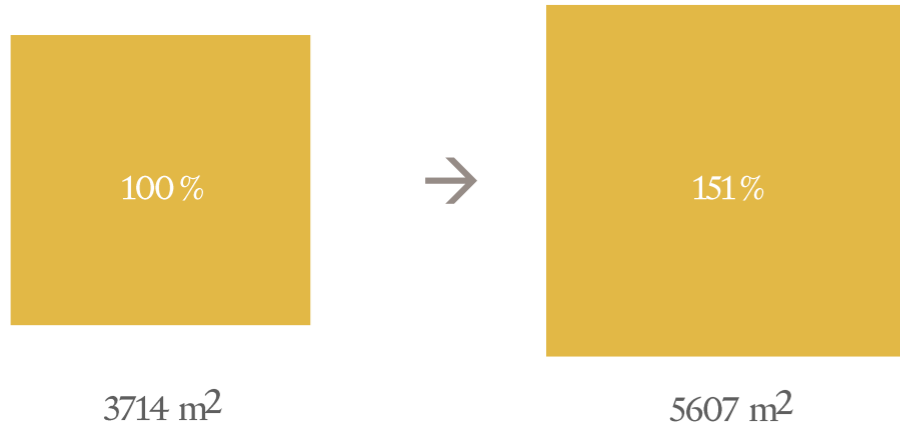
Célkitűzés

A projekt célja, hogy a Böszörményi út a kerületben betöltött fontos szerepének megfelelő, minél élhetőbb, egészségesebb kialakítást kapjon, betölthesse „A Hegyvidék főutcája” szerepét. Az átfogó fejlesztés célja a színvonalas életkörülmények és szolgáltatások biztosítása, a kerületi lakosok életminőségének javítása:

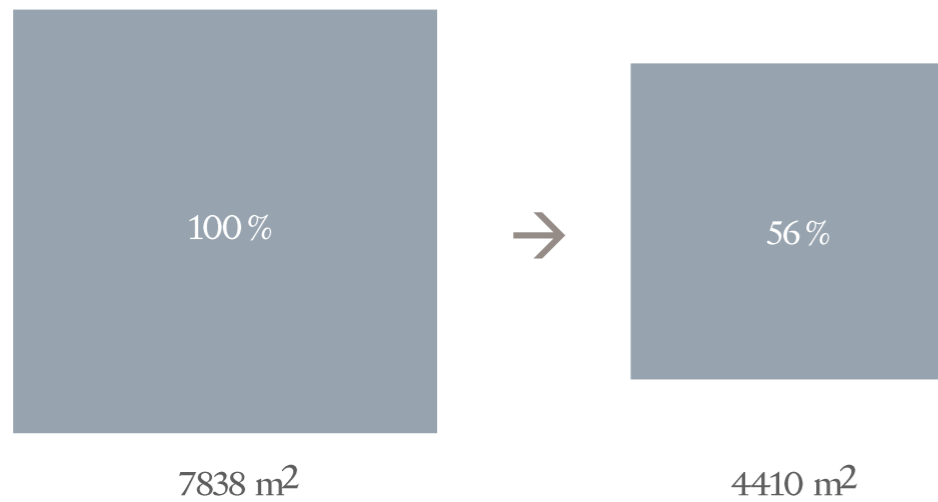
- élhetőbb utca
- gyalogos prioritás
- közösségi terek erősítése
- több zöldfelület
- biztonságosabb közlekedés
- kevesebb emisszió
- mikroklíma javítás
- akadálymentes közlekedés

BIZTONSÁGOSABB

GYALOGOS PRIORITÁSÚ FELÜLETEK (m²)

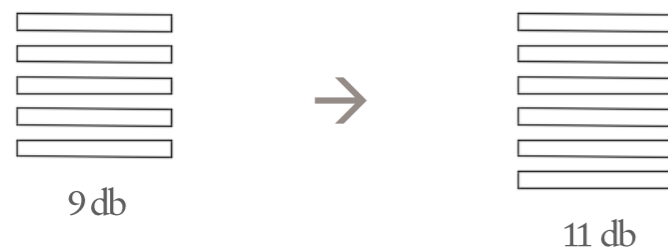
ASZFALT BURKOLAT (m²)

VÍZÁTERESZTŐ BURKOLAT (m²)

GYALOGÁTKELŐHELY (db)

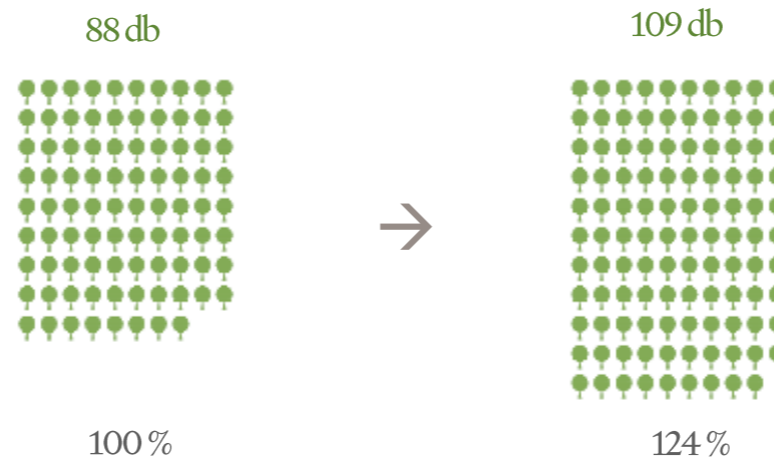

ZÖLDEBB

KERÉKPÁRÚT (fm)

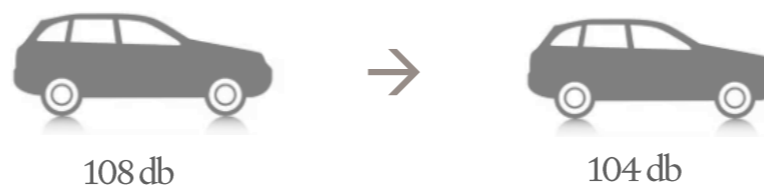
FA (db)

ZÖLDFELÜLET (m²)

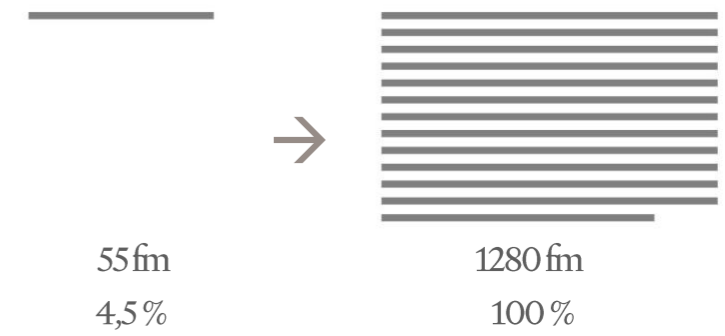

PARKOLÓHELYEK (db)

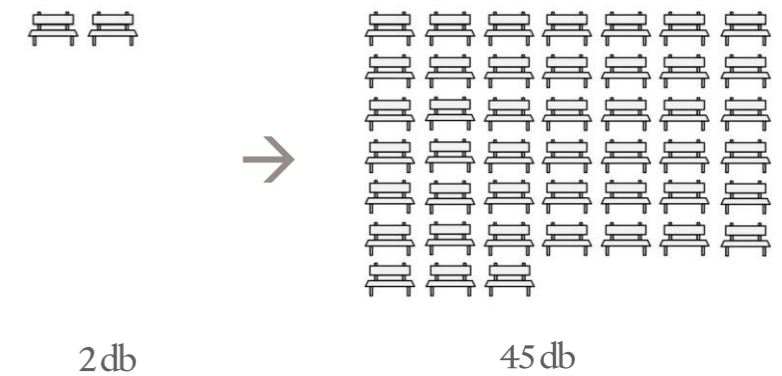

GONDOSKODÓBB

AKADÁLYMENTESÍTETT UTCASZAKASZ (fm)

PADOK (db)

IVÓKUTAK (db)

Vizsgálati munkarész

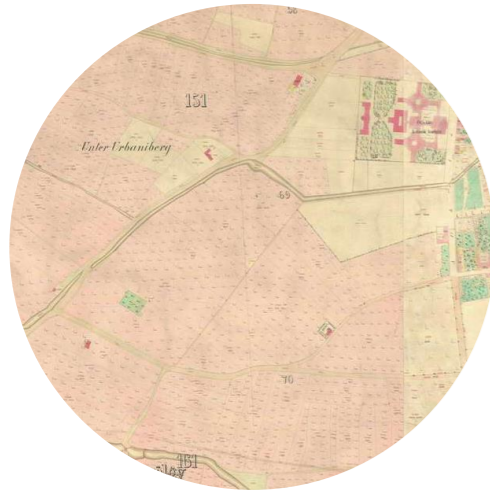
Tervezési terület lehatárolása

A tervezési terület magterülete a Böszörményi út Apor Vilmos tér és Királyhágó tér közötti közterületi szakasza. Az ehhez szervesen csatlakozó magánterületi előkertek, az Önkormányzat épülete előtt a közelmúltban kialakított Városháza tér, az Ugocsa utca és a Böszörményi út Királyhágó téren túli szakasza távlati fejlesztés keretén belül tud a magterületi fejlesztéshez kapcsolódni. A Böszörményi út 20-22. számú ingatlanon a koncepcióterv, a még meg nem valósult lakóépület fejlesztés tervezett állapotát veszi alapul.

Történeti áttekintés

*szőlőterületek a
Böszörményi út helyén*

1873

*a '30-as évek környékére
az utca beépülése már erősen
megindult*

1935

*az utca első nagyobb
megújítása*

1957

*napjainkban az utca ismét
újabb felújításra érett*

2024

*telkek felparcellázva,
a csendőrlaktanya tömbje és
a villamos nyomvonala megépült*

*teljes beépítés,
növekvő forgalom*

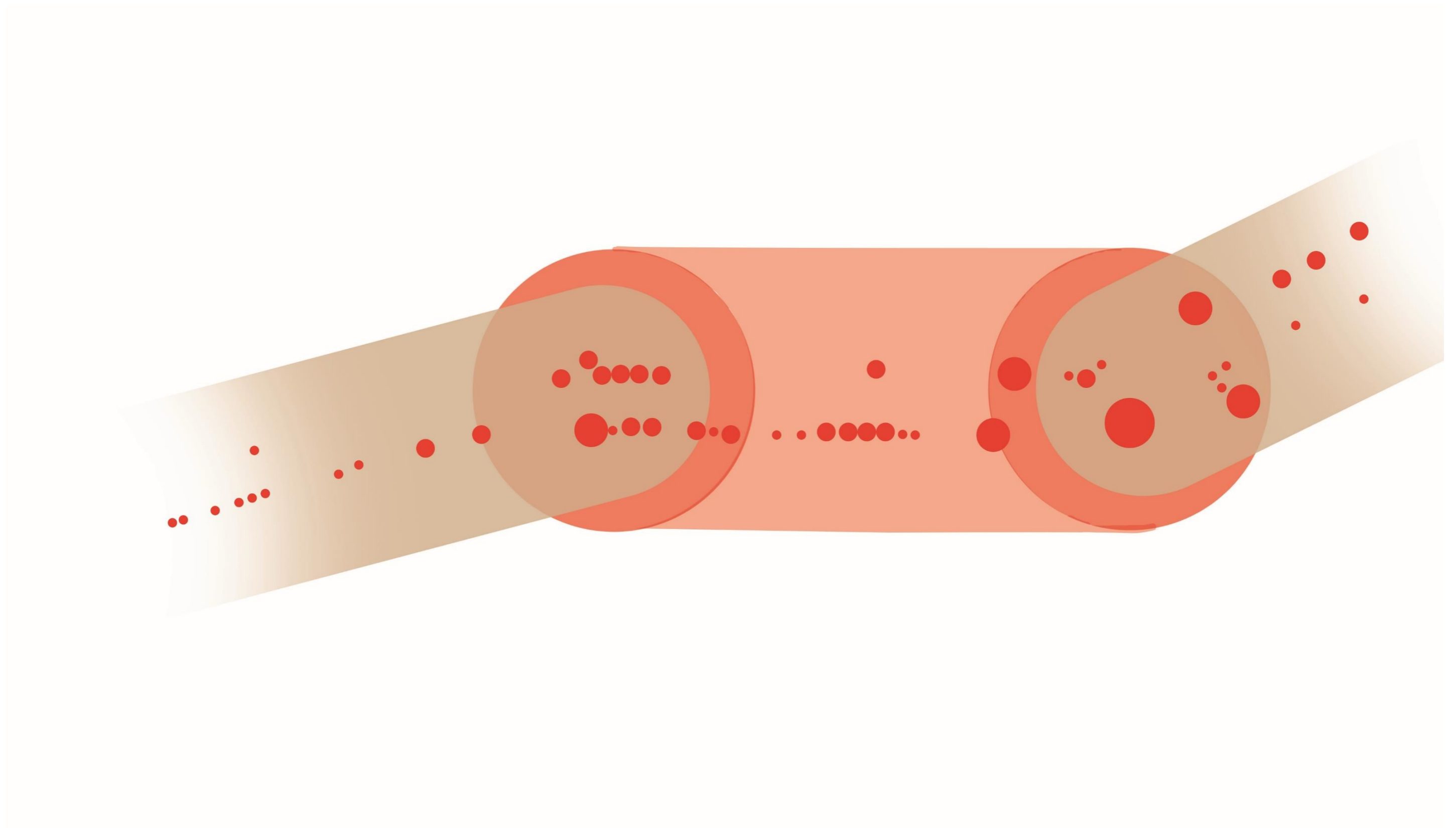

*a '70-es években nagy felújítás:
a körműhálózatot kicserélték,
az utat leaszfaltozták*

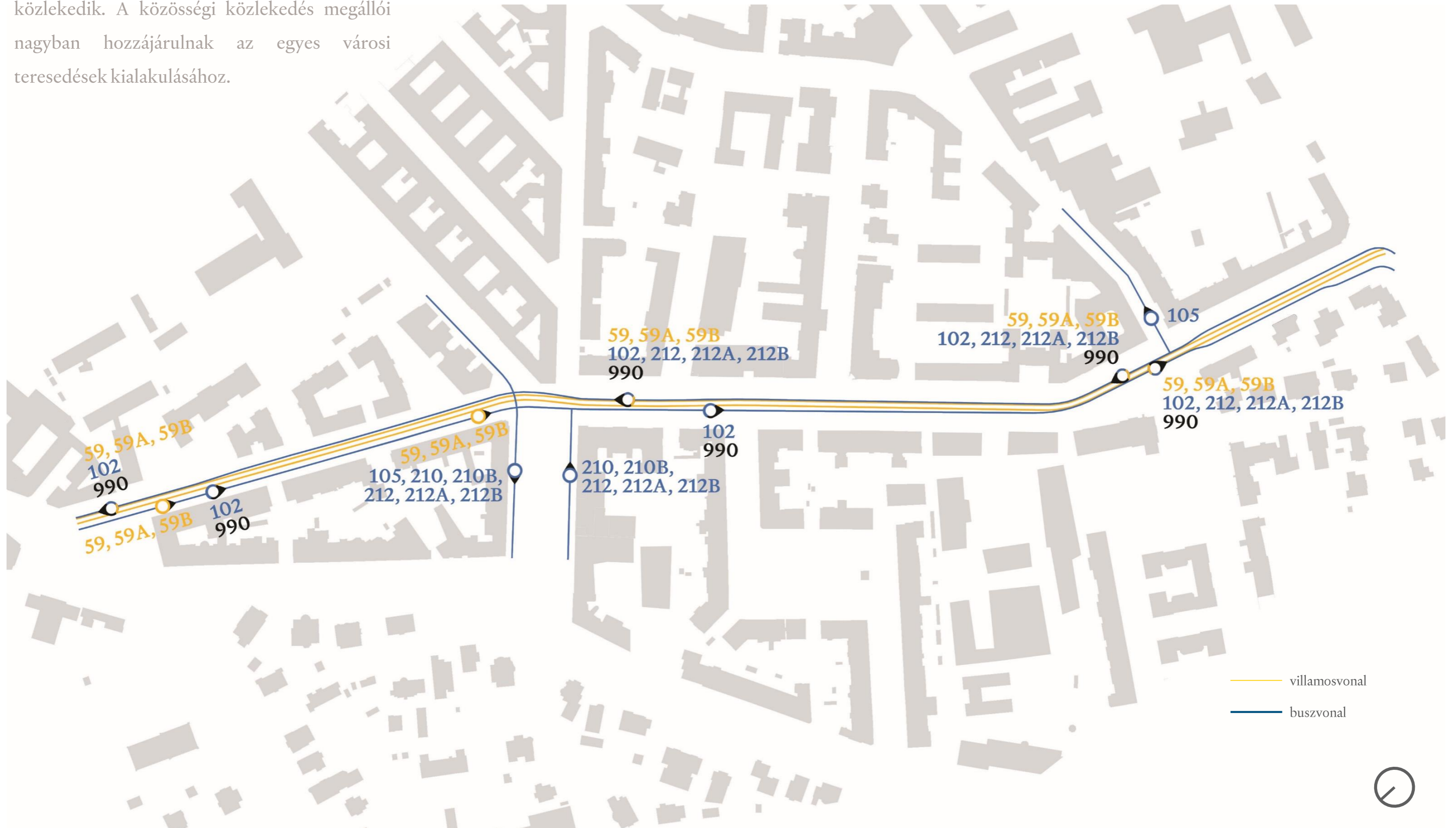
Jelenlegi állapot

Az utca központi szakaszára fűződik fel az utca peremszakasza, bevonzva az ide érkezőket az Apor Vilmos tér felől és a Nagyenyed utca felől.

A Bösörményi úton villamos és buszjárat is közlekedik. A közösségi közlekedés megállóiban nagyban hozzájárulnak az egyes városi teresedések kialakulásához.

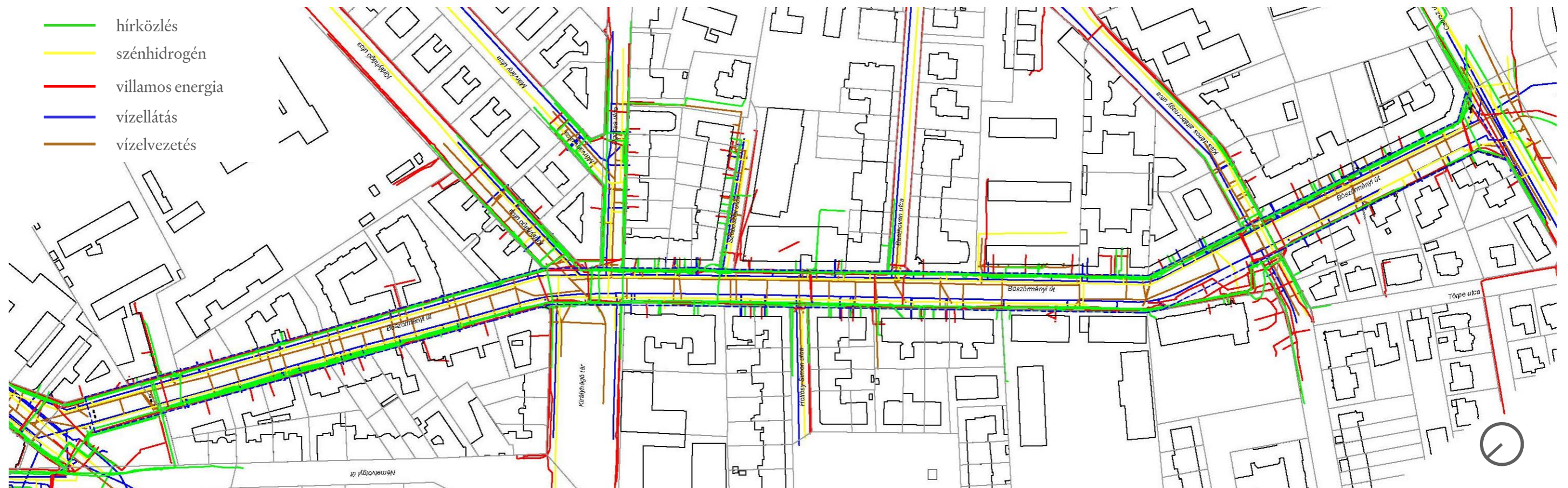
Az utca teljes hosszán párhuzamos parkolóhelyek vannak.

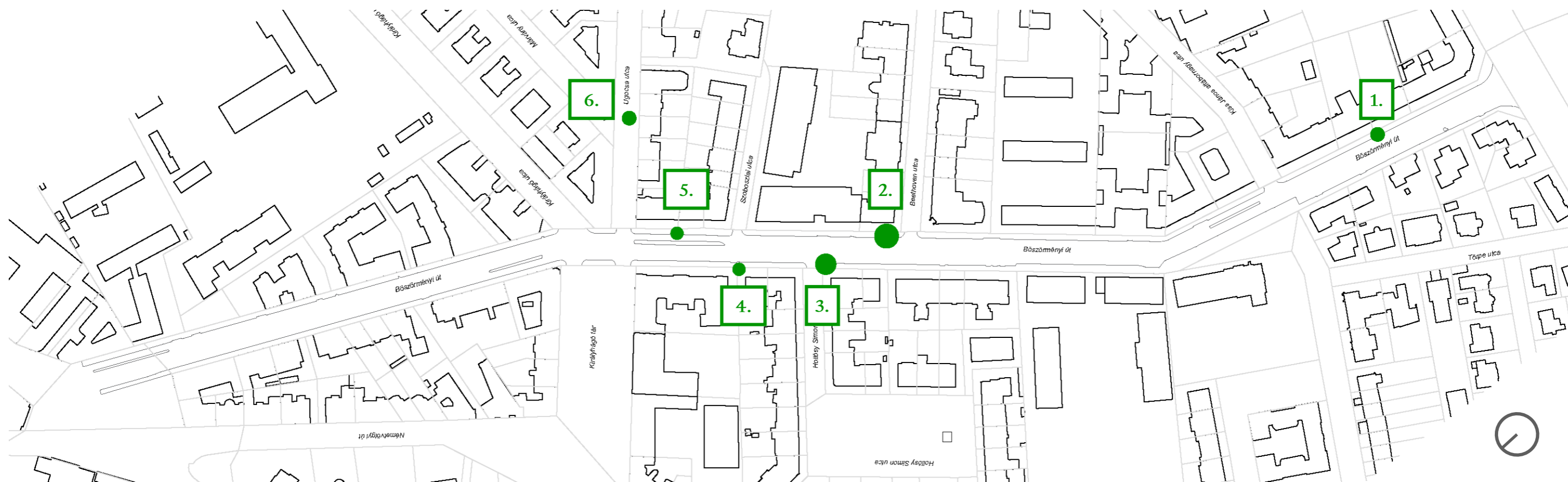
- A teljes tervezési terület felszín alatti közmű nyomvonalakkal sűrűn átszőtt.
- Az egyes közműszolgáltatókkal a tervezés során szükséges lesz felvenni a kapcsolatot – mindegyikük jóváhagyása szükséges a tervre!
- A felszín alatti közművek erősen befolyásolják a fatelepítést, valamint a zöldfelületek kialakítását és egyes berendezések elhelyezését egyaránt.

A területen elérhető szolgáltatást nyújtók, típus szerint:

- Antenna Hungária Zrt.
- DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.
- ELMŰ Hálózati Kft.
- HWR-Telecom Kft.
- Invitech ICT Services Kft.
- Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
- MVM NET Távközlési Szolgáltató Zrt.
- Nokia Solutions and Networks TraffiCOM Kft.
- PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.
- Vodafone Magyarország Távközlési Zrt.
- MVM Főgáz Földhálózati Kft.
- OPUS Tígáz Gázhálózati Zrt.
- BKM Budapesti Közművek Nonprofit Zrt.
- BDK Budapesti Dísz- és Közvilágítási Kft.
- ELMŰ Hálózati Kft.
- Fővárosi Vízművek Zrt.
- Budapesti Közút Zrt.
- Fővárosi Csatornázási Művek Zrt.
- Fővárosi Vízművek Zrt.

A területen csak kevés, kiemelten értékes idősebb faegyed található, melyek között vannak japánakácok (*Sophora japonica*), platán (*Platanus × hispanica*) és hárs (*Tilia sp.*) is

- A faállományban megtalálható néhány rosszabb egészségi állapotú, sérült faegyed, melyeknek a tervezett cseréje javasolt a jövőben.

- A koncepció a szabályozási tervvel összhangban a meglévő fasort értéként kezeli, megőrzi azt. Szükség esetén (növényegészségügyi ok, élet-, vagy vagyonvédelem céljából) egyes egyedek cseréjét irányozza elő, és javaslatot tesz a fasor kiegészítésére.

SZABÁLYOZÁSI TERV

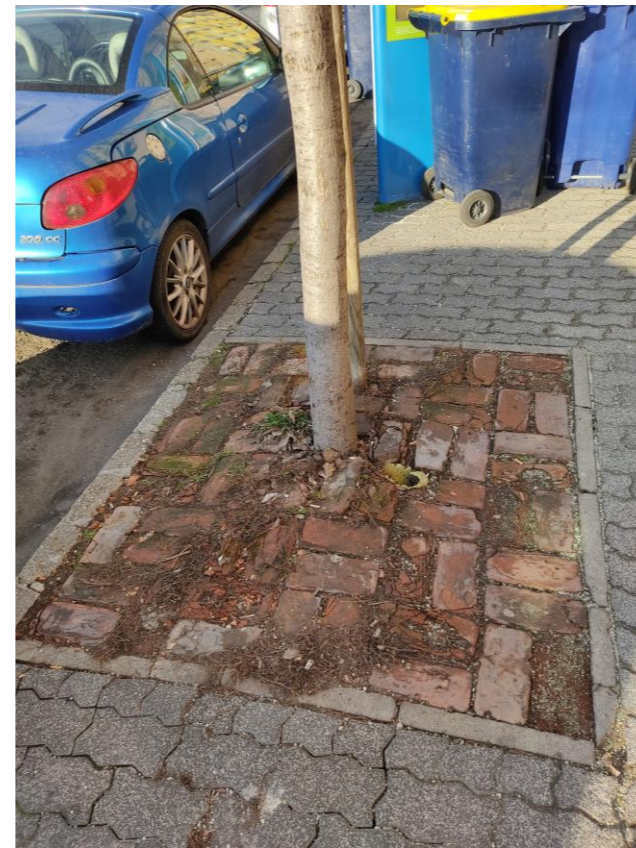
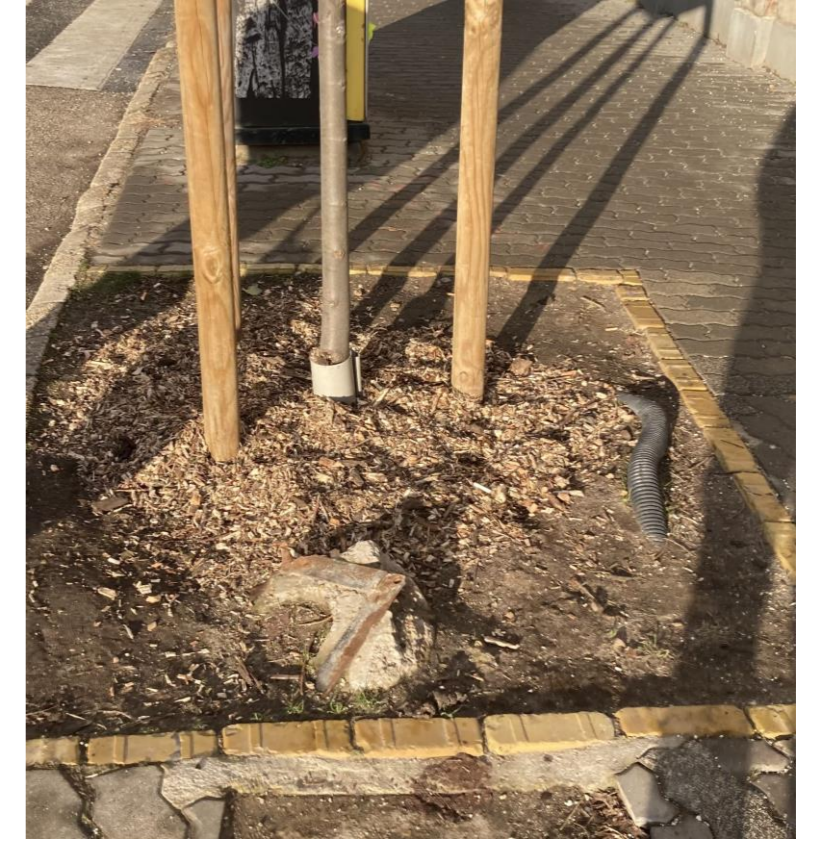

TERVEZETT ÁLLAPOT

Fahelykialakítás

- Jelenleg a fahelyek állapota több esetben kaotikus, ezek visszaállítása szükséges.
- Javasolt a meglévő fahelyeken is zöldfelület kialakítása, mely a fák túlélési esélyeinek javítása szempontjából kiemelten fontos.
- A faültetés módszerének egységesítése is javasolt (szabadföldi vagy planténeres ültetés).
- Egyes fahelyek üresek, itt feltételezhetően közművek szempontjából is van lehetőség fásításra.

SWOT analízis

Strengths | *Erősségek*

- városszerkezeten belüli pozíció
- megközelíthetőség
- csomópontok közelsége
- Városháza téren minőségi felújítás
- szép épületek
- sok meglévő szolgáltatás

S

Opportunities | *Lehetőségek*

- gyalogosprioritás erősítése, utcaszerkezetben is
- akadálymentesség
- szép, egységes utcakép
- modern, korszerű berendezések
- közösségi közlekedés erősítése
- súlypontok erősítése

O

W

- rossz állapotú burkolatok, berendezések
- helyenként előnytelen utcaszerkezet
- gépjárműforgalom elsőbbsége
- leromlott állapotú zöldfelületek
- nincs egységes arculat

Weaknesses | *Gyengeségek*

T

- fenntartás nehézkessége nem egységes tulajdonviszonyok miatt
- felszíni közmű elemek rendezhetetlensége

Threats | *Veszélyek*

Javaslati munkarész

A koncepció bemutatása

A meglévő parkolófelületek járda szintre történő kiemelésével megnő az egybefüggő, gyalogos prioritású felület, a parkoló helyek egyes esetekben /pl. rendezvények esetén/ kitelepülésre alkalmas felületként tudnak funkcionálni. Annak érdekében, hogy a gyalogos prioritású területek térérzetét is növeljük, a parkolók burkolata a járdával megegyező térkő burkolat.

Az így kialakuló gyalogos prioritású felületet osztja a meglévő fasor vonalában tervezett sáv – hol zöldfelületként, hol vízáteresztő burkolattal ellátott teresedésként, mely padokkal berendezve a fő gyalogos tengelyről leválasztva, találkozóhelyként tud funkcionálni.

A keresztirányú utcák csomópontjainál a burkolat a járda szintjében folytatódik, a gépjárművel közlekedők számára pollersor jelöli a nyomvonalat. A keresztirányú teresedések segítik az átközlekedést (Beethoven utca), a süllyesztett szegélyek alkalmazásával az akadálymentes közlekedés létrejötte segíthető elő.

A Böszörményi út esetében meghatározó, hogy az egyes épületek nem telekhatárra épültek, utóbbiak nincsenek kerítéssel lezárva, a legtöbb esetben ezek helyét alacsony támfalak jelzik. Az így kialakult magánterületi darabok a közterületről átjárhatóak, sok esetben egynemű felületnek tűnnek, és ennek erősítése alapvető cél lenne a későbbiekben is. A magánterületeken a hagyományos előkertek megmaradnak (reagálva ezzel az ott élők igényeire), azonban az Önkormányzat a tulajdonosok rendelkezésére bocsájtja a terveket, mely a magánterületek megújítására is tesz javaslatot (térszervezés, burkolatok, növényalkalmazás, stb.). Az Önkormányzat célja saját forrásból pályázati keretek között a társasházak támogatása a közterülettel szervesen kapcsolódó területek megújításában az egységes, jól használható szabadterek kialakításában.

Az Önkormányzat előtti tér kialakítása jó példaként követendő: a villamosmegálló, peronok biztonságossá tétele az egyik alapvető célja a projektnek. A peronok, gyalogos prioritású felületek összekötésével, a megállóknál a gépjárművek villamossínre való terelésével maximalizálhatóak ezek a felületek, melyek multifunkcionális térként tudnak jelen lenni: a várakozáson felül találkozóhelyként, egyes esetekben kitelepülésre is alkalmas felületként.

A fásítás, így a természetes árnyékolás és a vízáteresztő burkolatok alkalmazásának maximalizálásával a mikroklíma javítása, az ökotudatos megoldások kerülnek előtérbe.

A projekt kapcsolódik a városfejlesztés által megfogalmazott célokhoz és a korábbi, kapcsolódó fejlesztésekhez egyaránt.

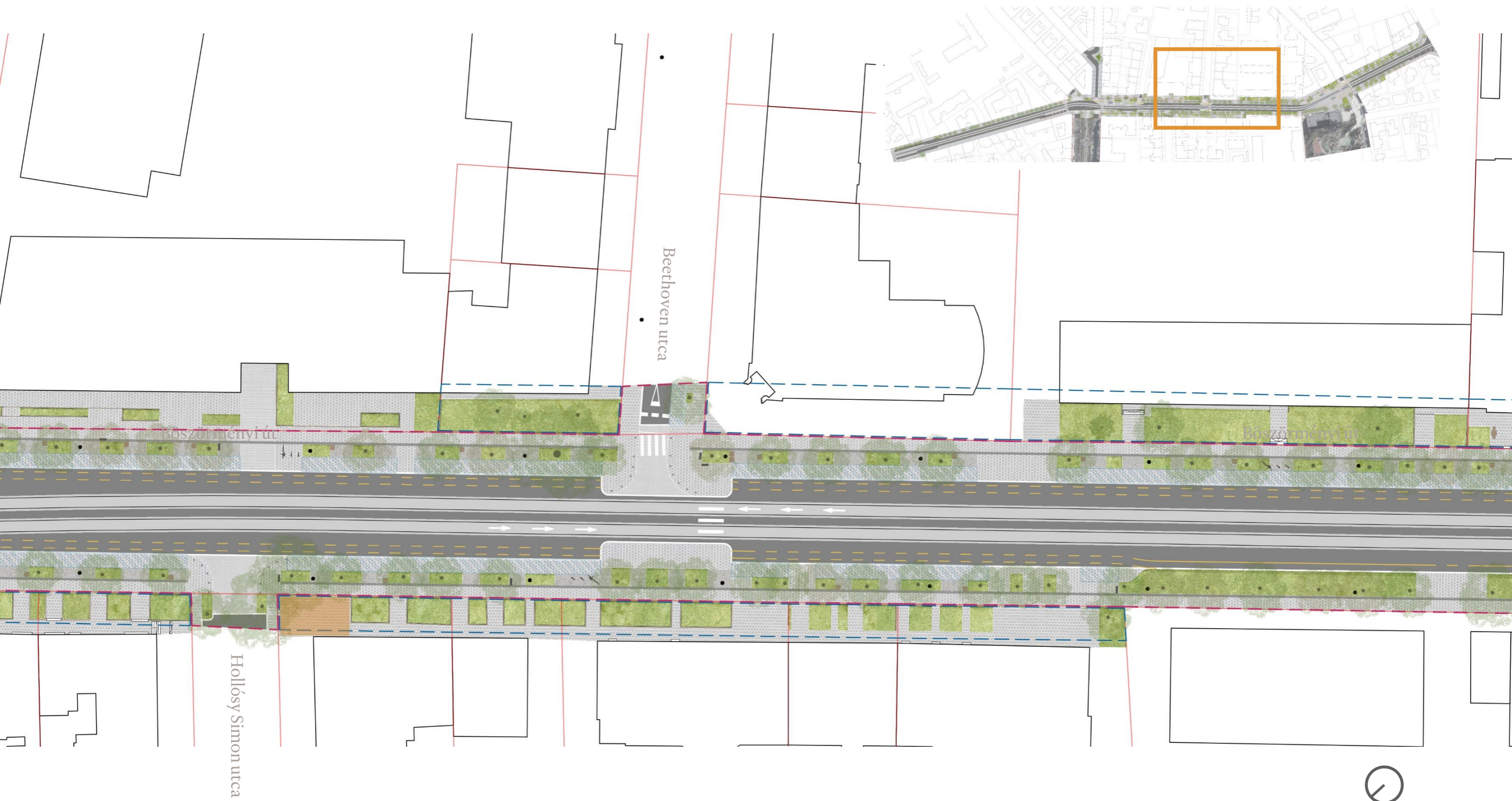
Az Önkormányzat előtere már ezidáig is kerületi központként funkcionált, e teresedés kiterjesztése, és a Királyhágó téri csomópont gyalogosbarát újradefiniálása a terület központi szerepét segíti elő.

Az alkalmazott szabadtérépítészeti eszközökkel (új, akadálymentes, esztétikus burkolatokkal, egységes anyaghasználattal, összhangban lévő megjelenésű, könnyen üzemeltethető berendezési tárgyakkal, ökológikus, fenntartható növényalkalmazással, a fasor kiegészítésével, a gyalogos prioritású felületek növelésével, teresedések létrehozásával, a villamosmegálló biztonságosabbá tételével) a projekt elősegíti, hogy a Böszörményi út betölthesse a „Hegyvidék főutcája” szerepét, minél élhetőbb, egészségesebb kialakítást kapjon és így biztosíthassa a kerületi lakosok számára a színvonalas életkörülményeket és szolgáltatásokat.

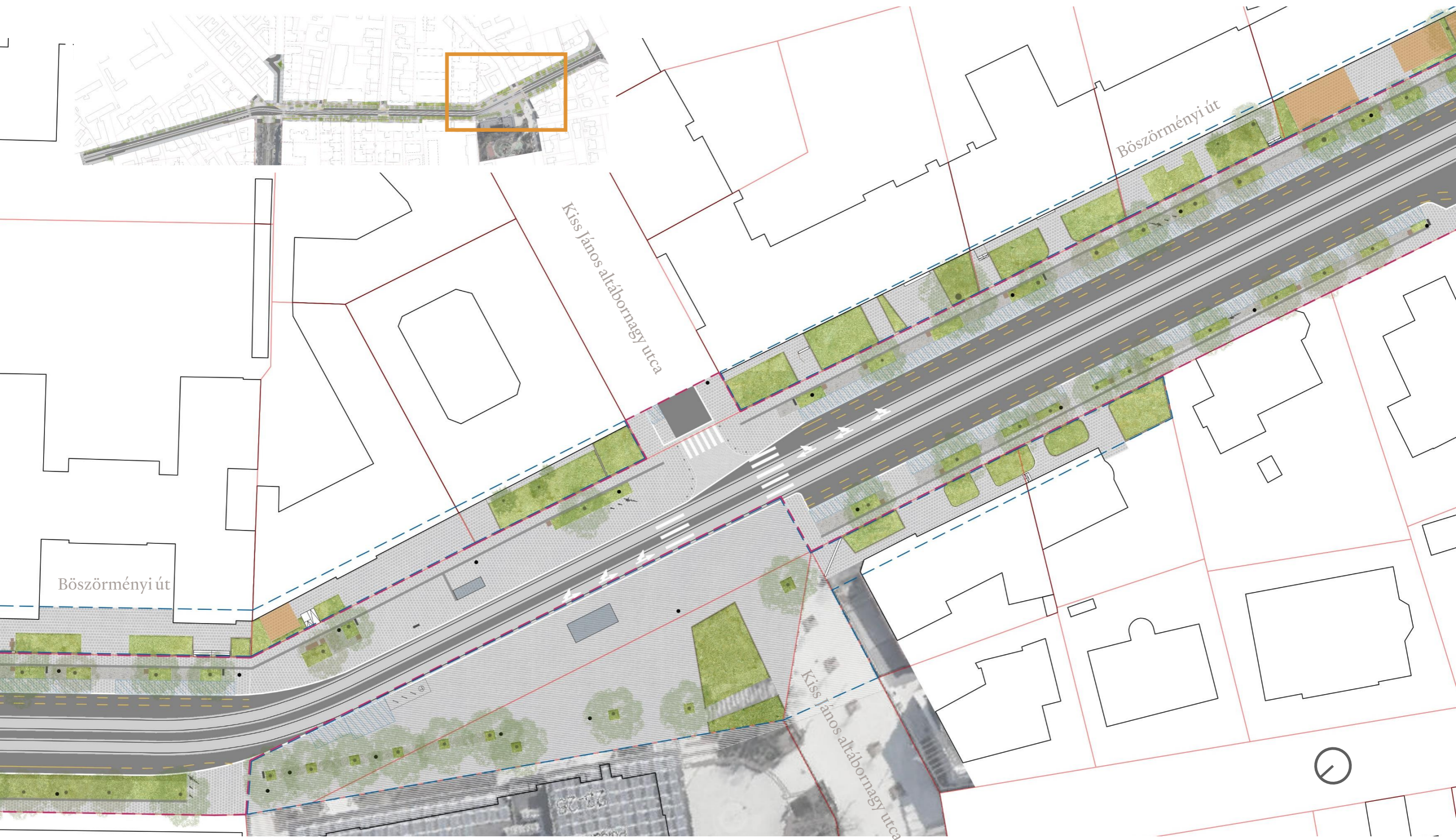
Átnézeteti helyszínrajz – tervezett állapot

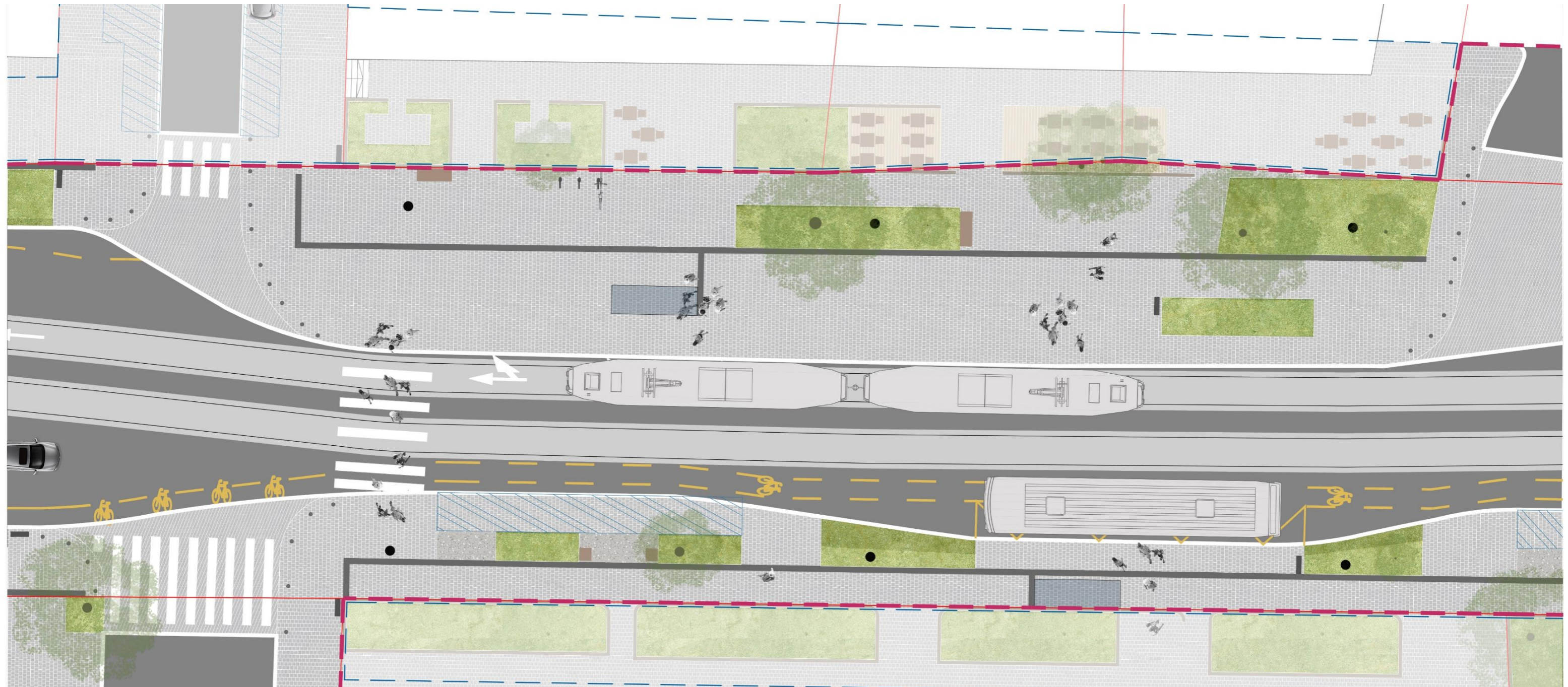
Átnézeteti helyszínrajz – tervezett állapot

Átnézeteti helyszínrajz – tervezett állapot

Átnézeti helyszínrajz – tervezett állapot | közösségi tér kialakítása

Átnézeti helyszínrajz – ideiglenes rendezvények, programpontok

Az utca burkolatstruktúrájának és zöldfelületeinek rendszerezésével egyes területeken lehetőség nyílik programpontok létrehozására, pl. események alkalmával kitelepülésekre, stb. Ezek a helyszínek a közösségi élet színtereiként tudnak funkcionálni.

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

Látványtervek

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

Látványtervek

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

Látványtervek

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

Látványtervek

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

TERVEZETT ÁLLAPOT

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

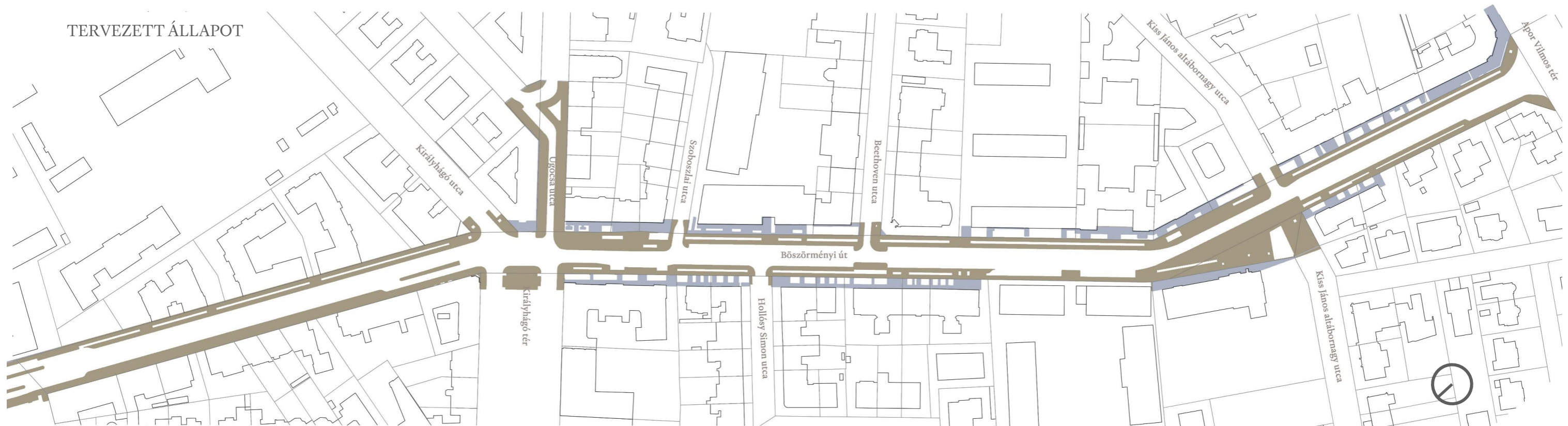
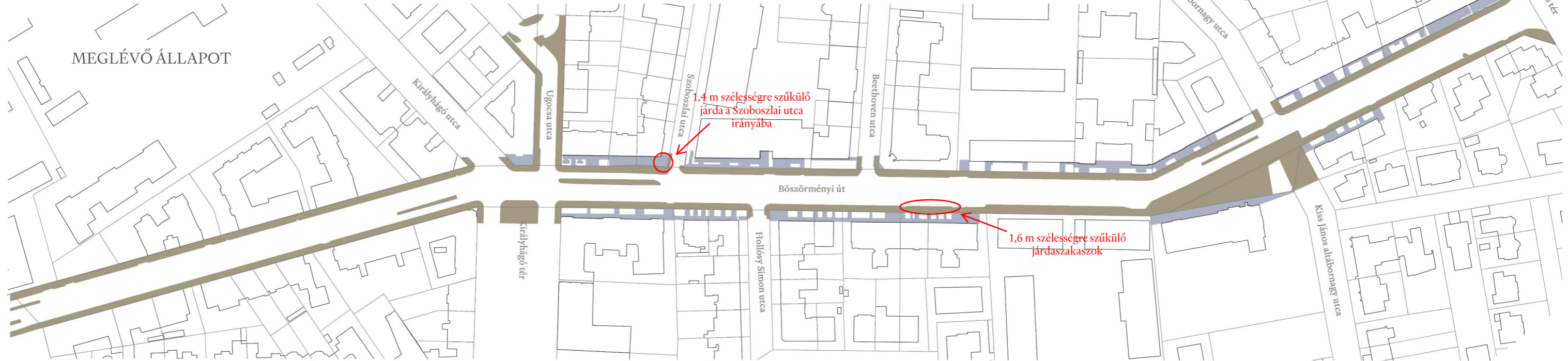

TERVEZETT ÁLLAPOT

Tervezett gyalogos forgalmú felületek

- A meglévő parkolófelületek járda szintre történő kiemelésével megnő az egybefüggő, gyalogos prioritású felület.

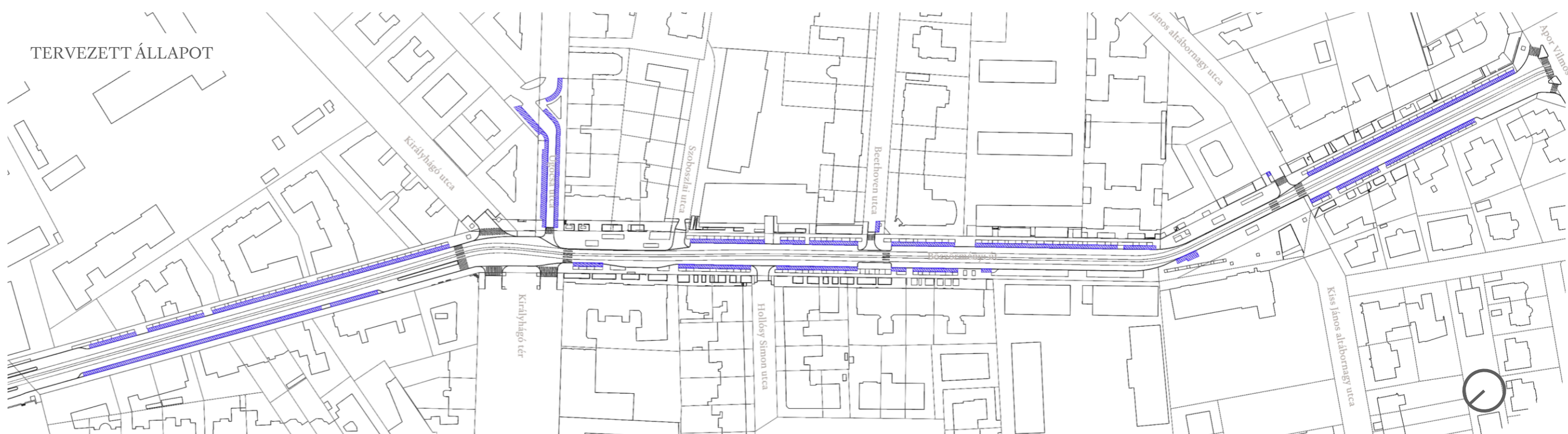
- magánterületen lévő gyalogos felületek
- közterületen lévő gyalogos felületek

Tervezett parkoló felületek

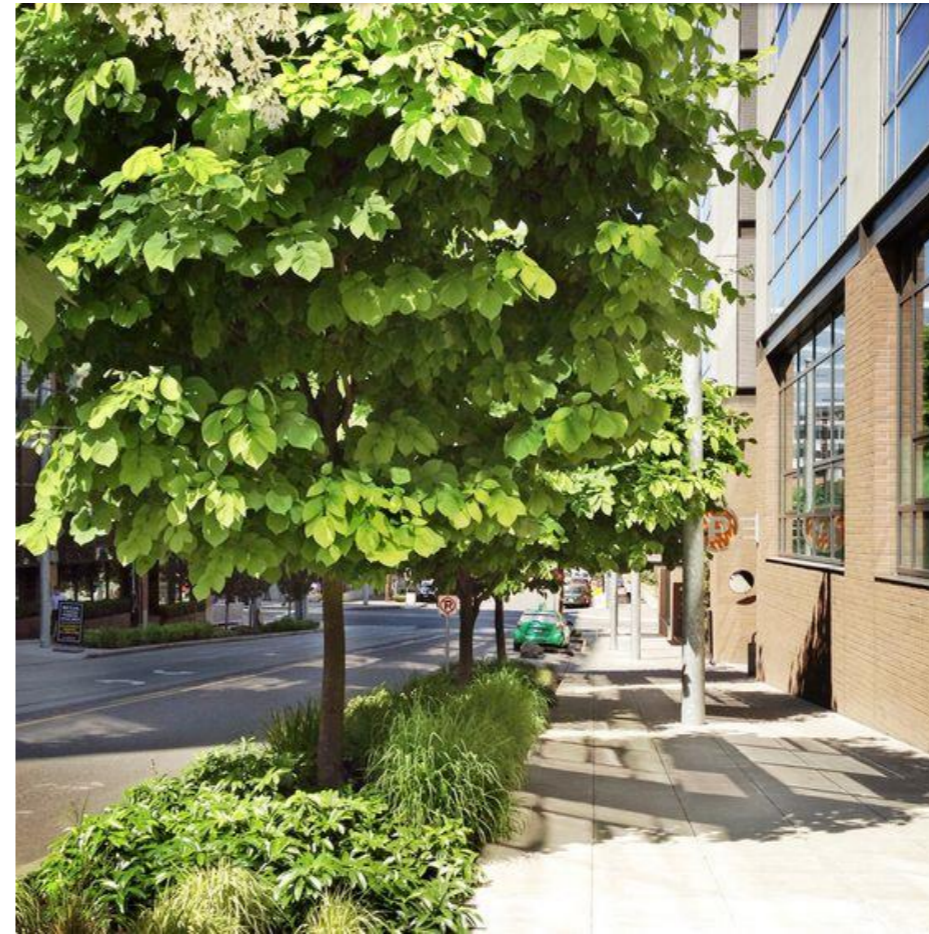
A Bösörményi út teljes hosszában párhuzamos parkolás lehetséges.

parkolósáv

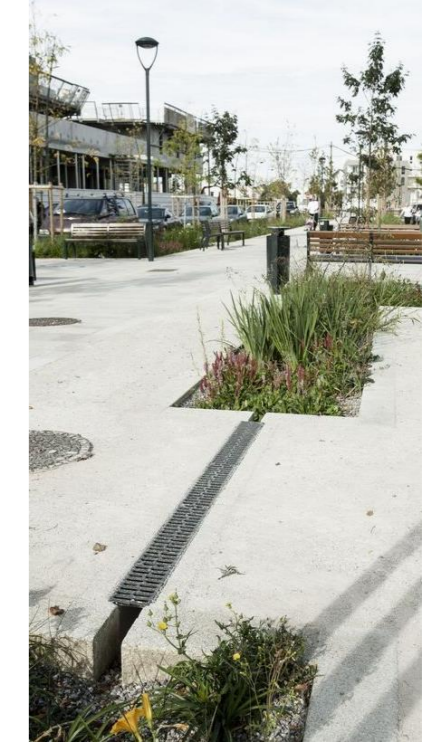
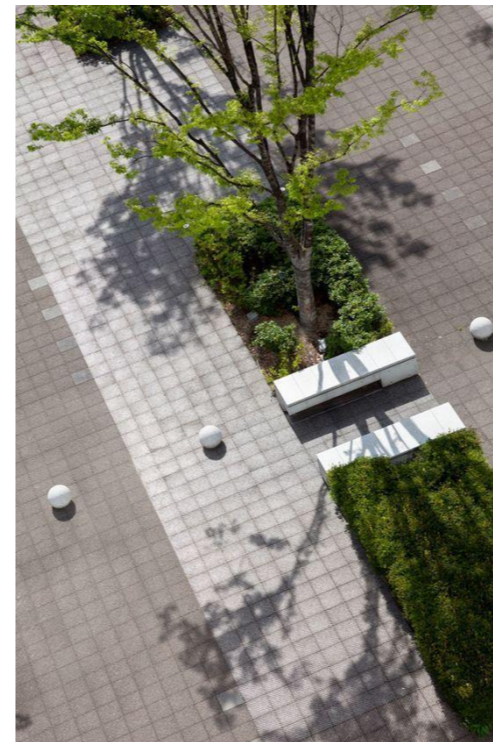
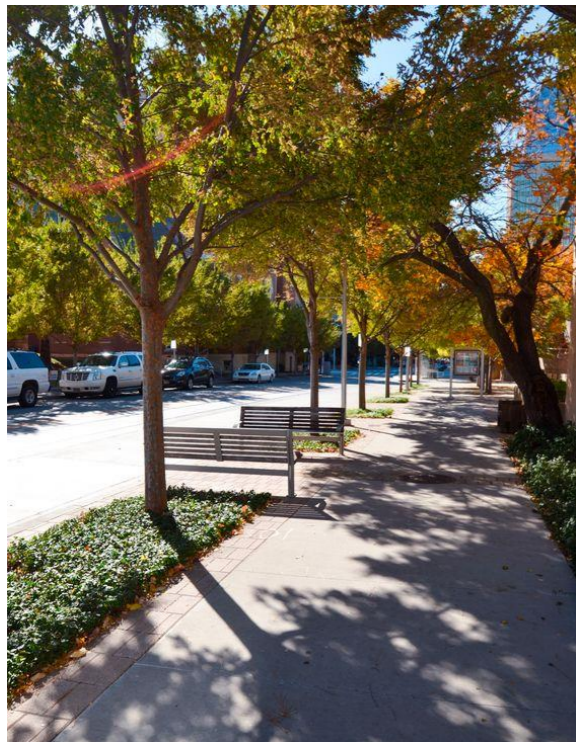

Zöldfelületek – fásítás

- Út- és utcafásításra alkalmas várostűrő, a környezeti adottságoknak megfelelő, azokhoz alkalmazkodni képes, a gyökérfejlődés és a lombkorona számára rendelkezésre álló térhez igazodó, jó növekedési képességű fajoktelepítése szükséges, min. 2x2 m ültetőgödör létrehozásával.
- Az ültetendő fák életminőségét és túlélési esélyeit javító módszerek alkalmazása szükséges, pl. talajlevegőztető és öntöző rendszer telepítése a facsometékhez (pl. Greenmax LUWA system).
- A faverem szintje a csatlakozó burkolati szinthez képest süllyesztve kell, hogy kialakításra kerüljön, ezzel segítve azt, hogy a lehulló csapadékvíz a fák tövéhez, gyökeréhez jusson.
- A fák életkörülményeinek javítása érdekében a fák körül lehetőség szerint zöldkazetták kialakítása javasolt, ezek között vízáteresztő burkolattal (stabilizált szórt burkolat), a minél több csapadékvíz beszivárgásának elősegítésére..

Greenmax – LUWA system

Zöldfelületek – fásítás | lombkorona borítottság

- A rossz állapotú fák cseréjével, az üres fahelyekre történő új egyedek ültetésével, a már kiültetett fiatal fák életkörülményeinek javításával 5-10 éves távlatban nagyságrendi javulás érhető el a lombkorona szintre vonatkozóan, aminek mind az utcaképre, mind az árnyékolásra, a mikroklíma javítására vonatkozóan pozitív hatása lesz.

MEGLÉVŐ ÁLLAPOT

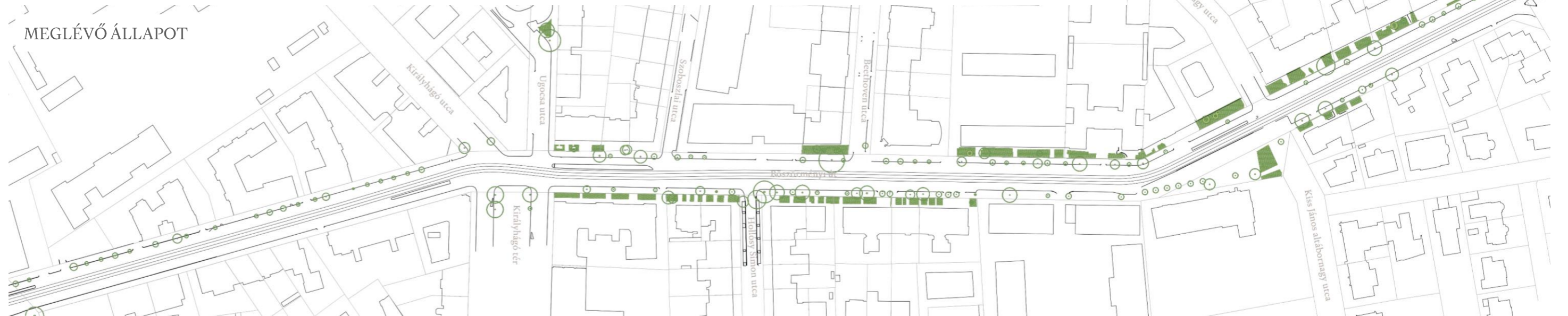

TERVEZETT ÁLLAPOT

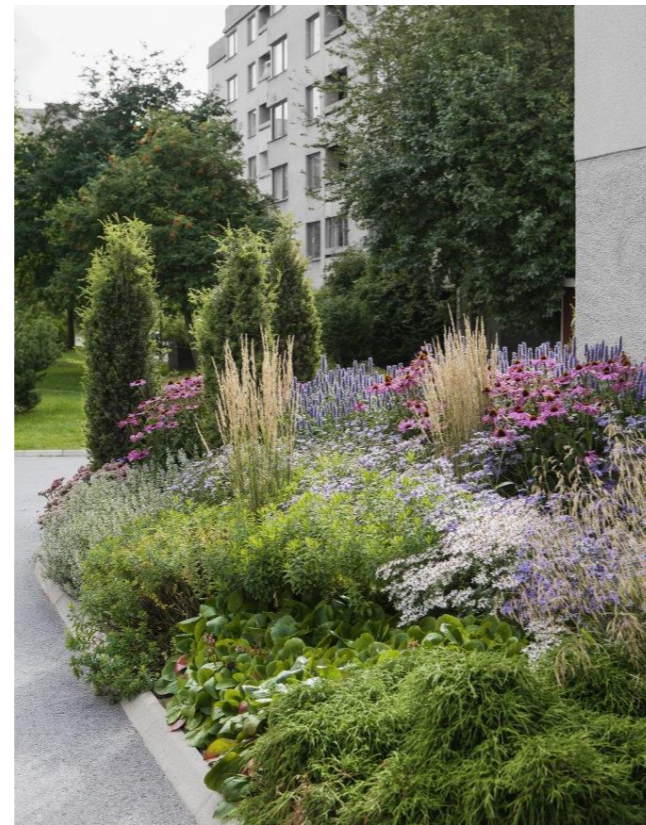
Zöldfelületek | meglévő és tervezett állapot

A tervezett állapotban zöldfelületek növelése a fasor fái között, a fahelyeken történt, ezzel is javítva azok életkörülményeit. Nagyobb összefüggő zöldfelület kialakítására a NOK épülete előtt volt lehetőség, valamint az új villamosmegállóknál, az utca páros oldalán a Kiss János altábornagy és a Királyhágó tér csomópontoknál. A koncepcióterv ezen felül javaslatot tesz a magánterületeken található zöldfelületek növényalkalmazására is, ezzel is egy egységesebb utcaképet kialakítva és biodiverzebb növényállományt adva az utcának.

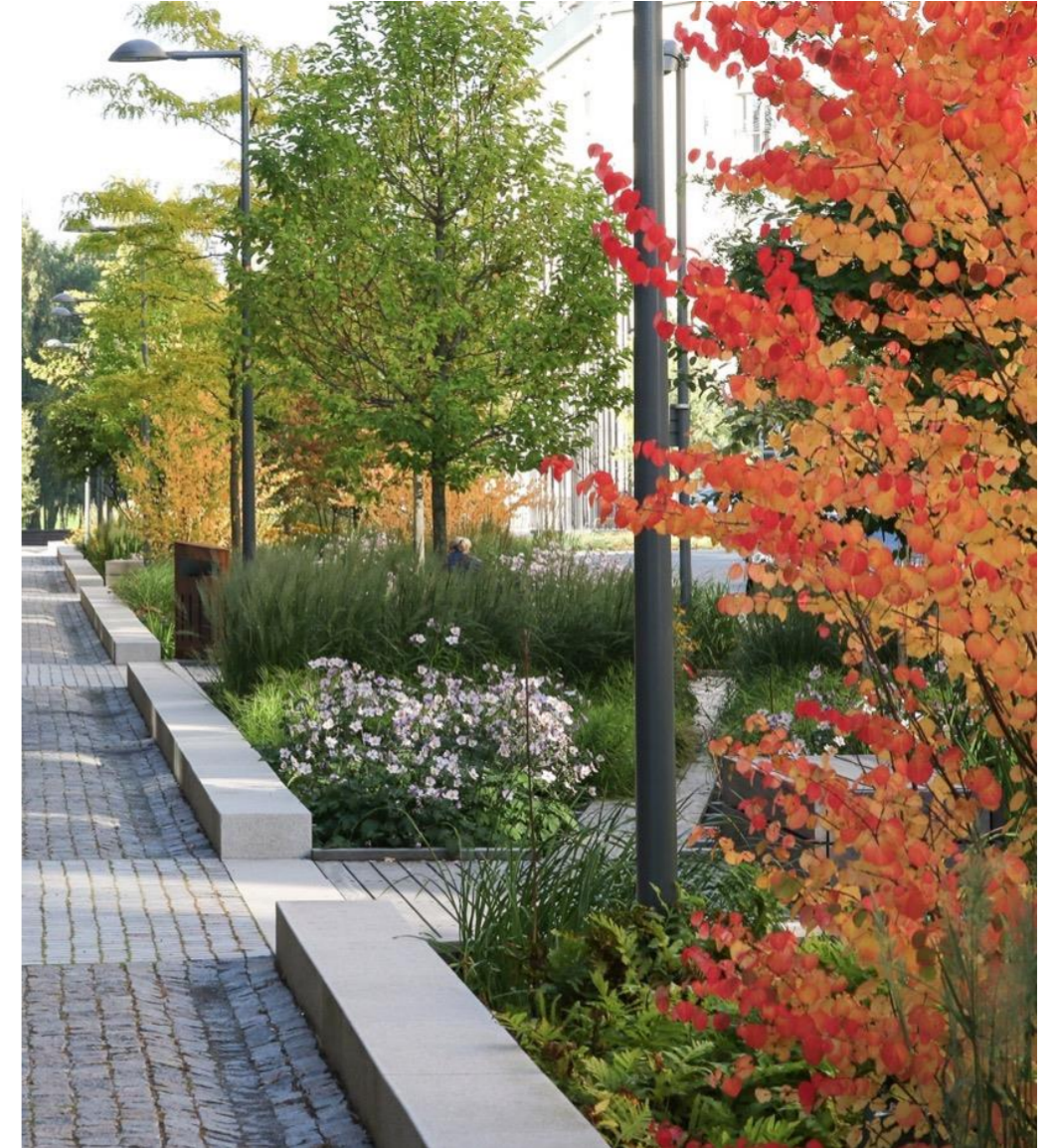
Zöldfelületek – közterületi növényalkalmazás

- Egyszerű, jó tűrőképességű, alacsony/extenzív fenntartási igényű, városi körülményeket is jól viselő cserjék és évelők telepítése, ökológikus növénykiültetések létrehozása javasolt.
- Télizöld és örökzöld fajok nagyobb arányú alkalmazása tervezett annak érdekében, hogy minden évszakban legyen díszítő értékkel bíró zöldfelület.
- Az átláthatóság érdekében maximum 1 m magasra növő fajták alkalmazása tervezett.

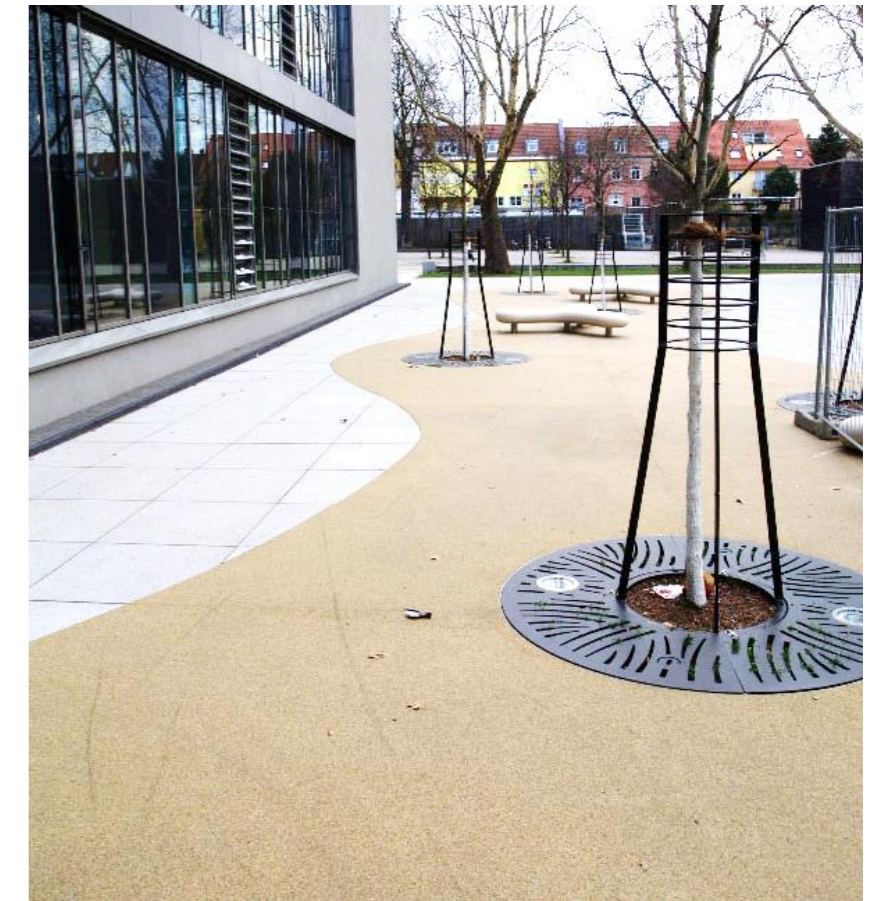
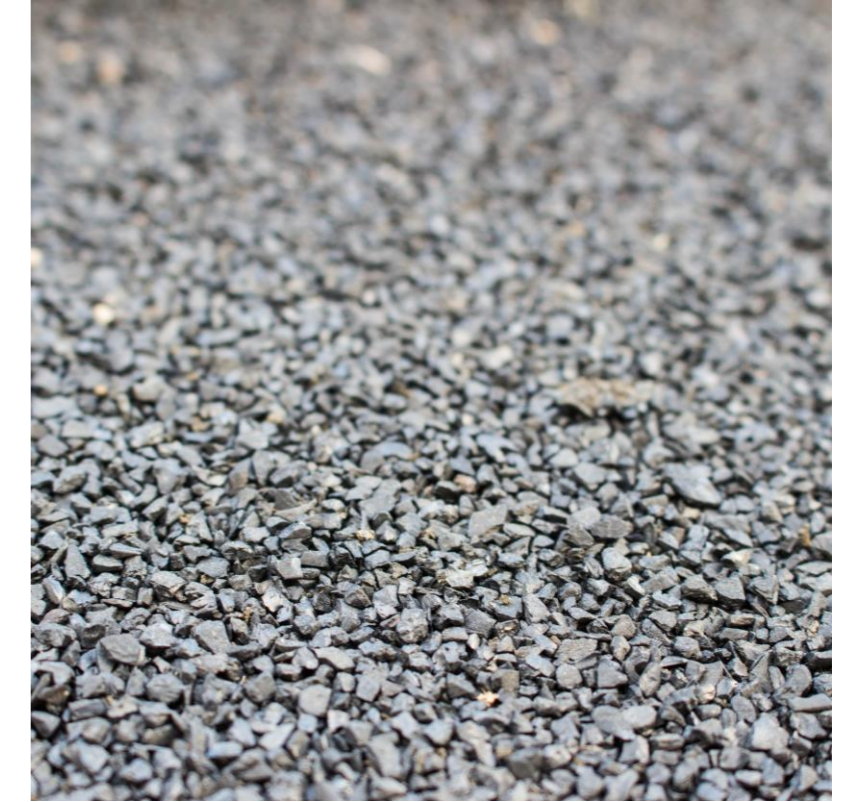
Zöldfelületek – előkertti növényalkalmazás

- Dekoratívabb, jó tűrőképességű, alacsonyabb fenntartási igényű cserjék, évelők, talajtakarók telepítése javasolt, a közterületi növényalkalmazással összhangban.
- A növények telepítése az egyes növénykazettákon belül nagyobb homogén, egy fajtából álló csoportokkal, mozaikszerűen javasolt.
- Az átláthatóság érdekében max. 1 m magasra növő fajták alkalmazása ajánlott.

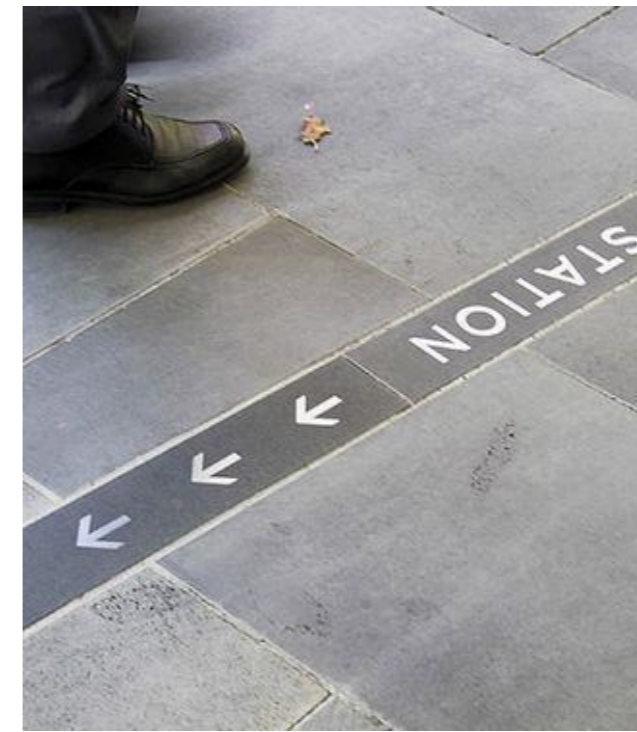
Burkolatok

- A tervezett kiselemes térkő burkolat illeszkedik a Városháza tér már felújított burkolatához.
- Vízáteresztő burkolatok alkalmazása javasolt a fahelyek, zöldkazetták között a fák optimálisabb vízellátása és a csapadékvíz helybeni szikkasztásának támogatása érdekében.
- A vulkanikus eredetű kőzúzalék (meszesedés elkerülése érdekében) kötőanyaggal stabilizált, az így kialakított szórt burkolat vízéteresztő tulajdonsága mellett akadálymentesen használható, időtálló megoldás.

Akadálymentesítés

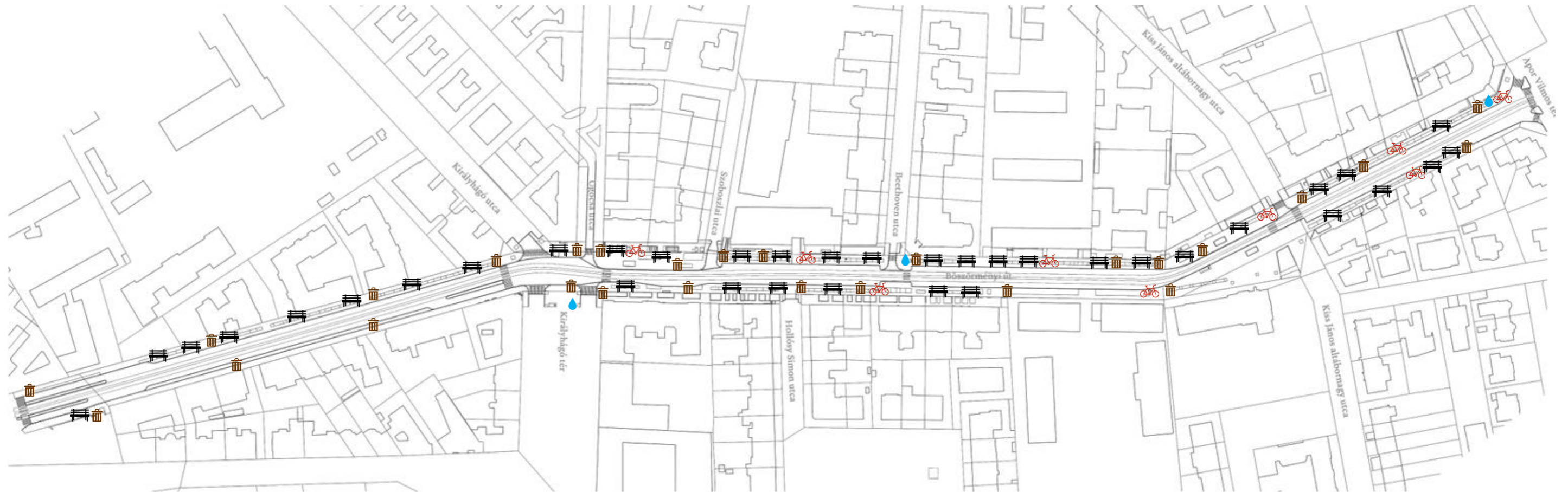
- A projekt során elsődleges szempont az egyetemes tervezés alapelveinek szem előtt tartása: cél a szabadterek olyan módon történő kialakítása, hogy az mindenki számára egyenlő eséllyel hozzáférhetőek legyenek. Különös tekintettel kell lenni az akadálymentes és minél könnyebb közlekedés lehetőségének megteremtésére. Ennek érdekében nem alkalmazunk kiemelt szegélyeket, a kereszteződéseknel kiemeljük az útburkolatot, hogy szintkülönbség áthidalása nélkül tudjanak közlekedni a gyalogosok, illetve a gördülő eszközöket használók (kerekeszék, babakocsi, stb.). A tervek szerint az utcában mindenhol biztosított a szükséges szabad keresztmetszet, kereszteződésekben pedig a taktilis burkolatok segítik a látássérülteket (jelző- és rávezető kövek).
- Könnyebb tájékozódás, a közlekedési eszközök minél könnyebb elérése a cél, melynek érdekében a burkolatba jól látható, a burkolat esztétikai és funkcionális tagolását is megoldó infósávfektetése tervezett. Mindez a biztonságosabb, gondosabb környezet kialakítását szolgálja.
- Tervezői cél jól strukturált, idősbárát terek létrehozása, konzekvens, áttekinthető információs rendszerrel, mindenki számára hozzáférhető, biztonságosan használható, kényelmes elemekkel.

Tervezett utcabútorok helye

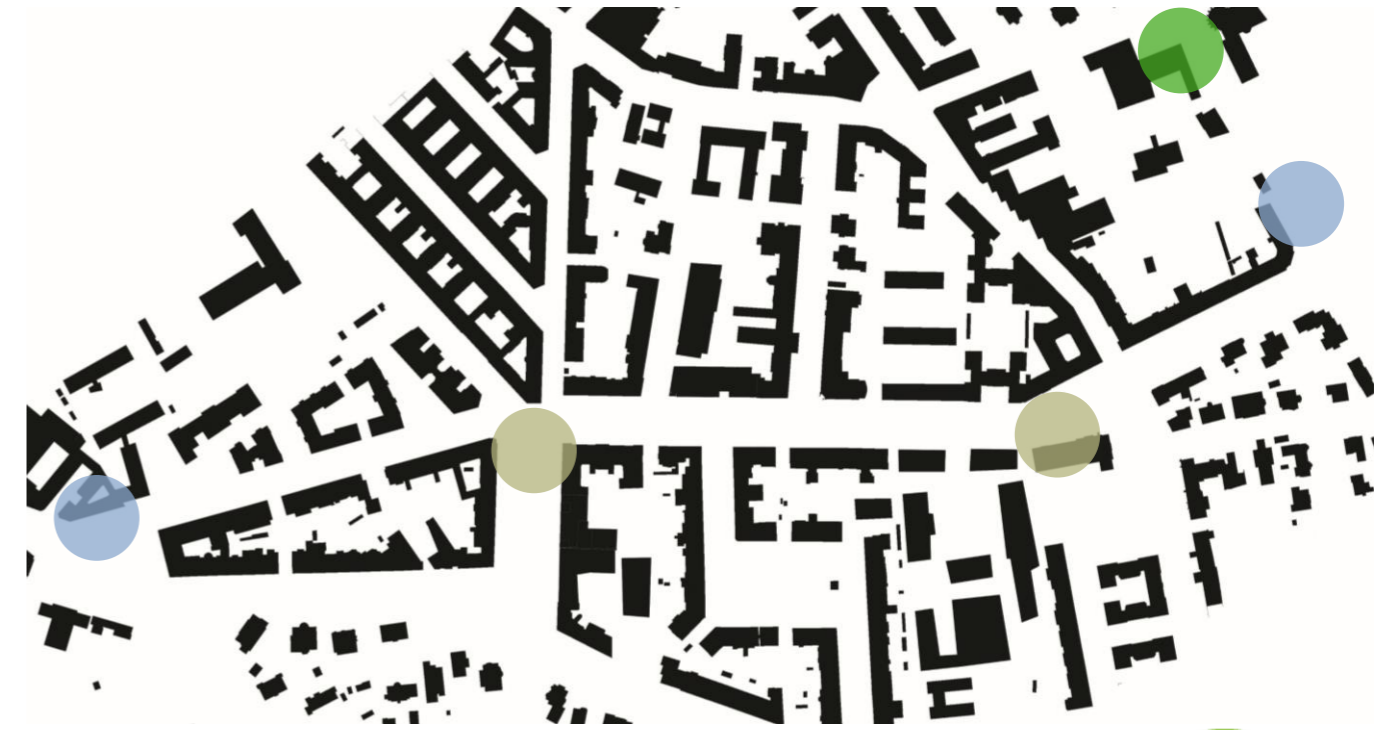
A tervezett berendezési tárgyak elhelyezése során a terv figyelembe vesz olyan szempontokat, melyek segítik az egész utca kényelmes és gyalogosbarát használatát, valamint a kerület idősbarát programját. Kerékpártámaszokból max. 100 méterenként kihelyezésre kerül 3 db kerékpártámasz. A padok kihelyezése során fontos szempont volt a földszinti funkciók figyelembe vétele és az hogy legalább 50 méterenként kihelyezésre kerüljenek. Az utcában 3 helyen kapott helyet ivókút, az Apor Vilmos téri gyalogátkelőnél, a Budahegyvidéki Református Egyházközség épülete előtt, és a Királyhágó téren.

- pad
- kerékpártámasz
- hulladékgyűjtő
- ivókút

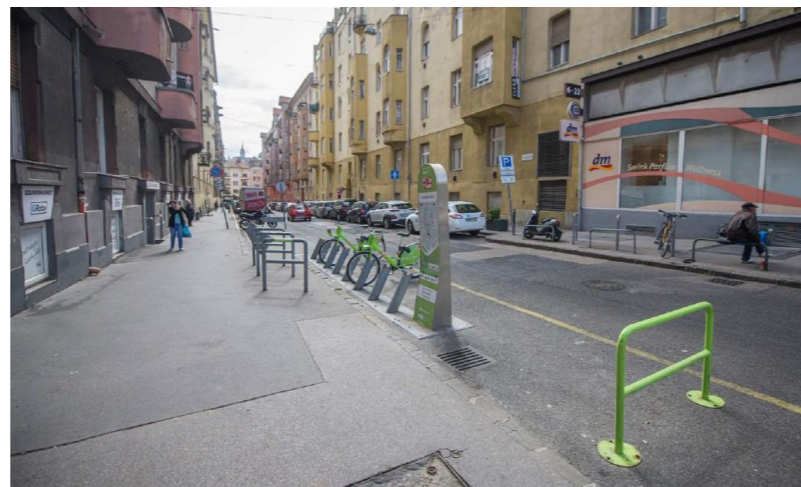

Mikromobilitás

- A tervezési területen és annak közvetlen környezetében összesen 2 új mikromobilitási pont került kijelölésre, melyek kivitelezése várhatóan 2024 első felében be is fejeződik.
- Ezen felül jelen projekt keretén belül a Városháza térre és a Királyhágó térre két további mikromobilitási pont kihelyezése javasolt.
- Az új és a tervezett mikromobilitási pontok kerékpárok és rollerek elhelyezésére egyaránt alkalmasak.

Példák jól elhelyezett Bubi gyűjtőállomásokra

- kapcsolódó, tervezett mikromobilitási pont
- projektben tervezett mikromobilitási pont
- MOL Bubi

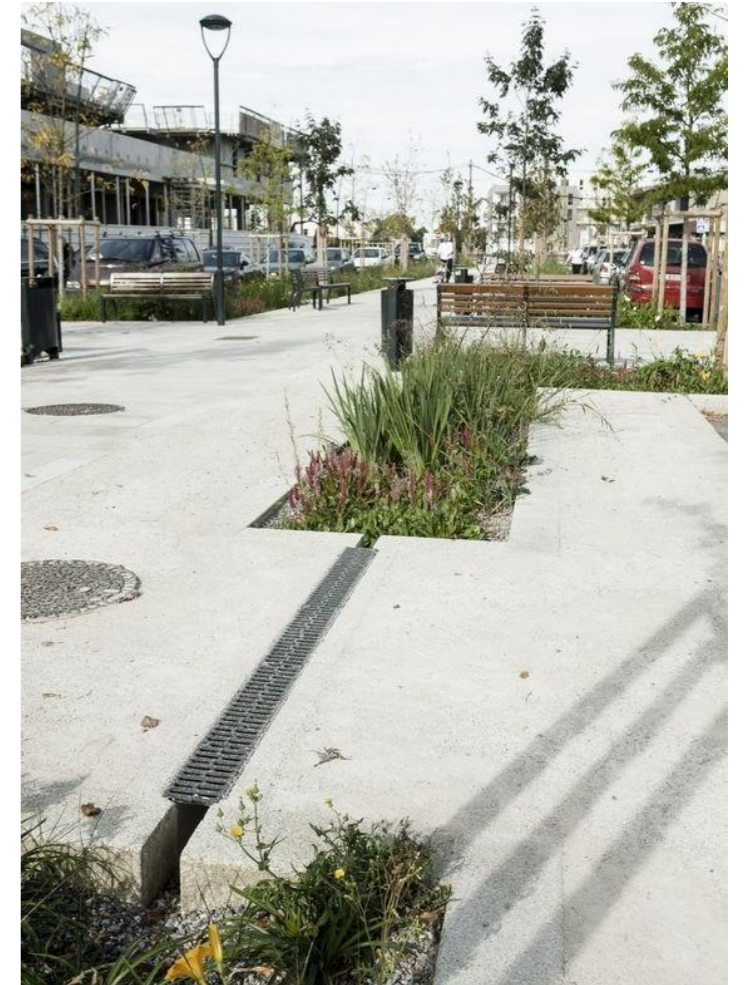
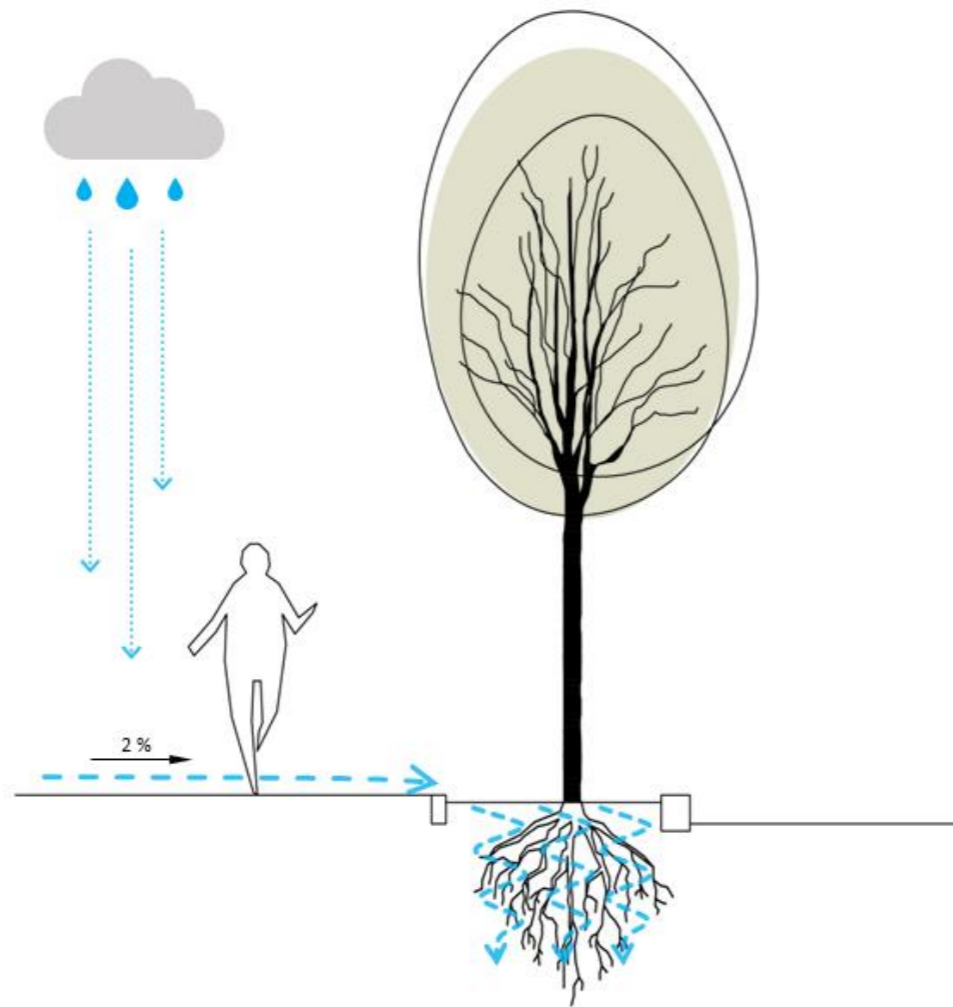

Városszintűen egységes arculatú mikroMobilitási Pont mintája

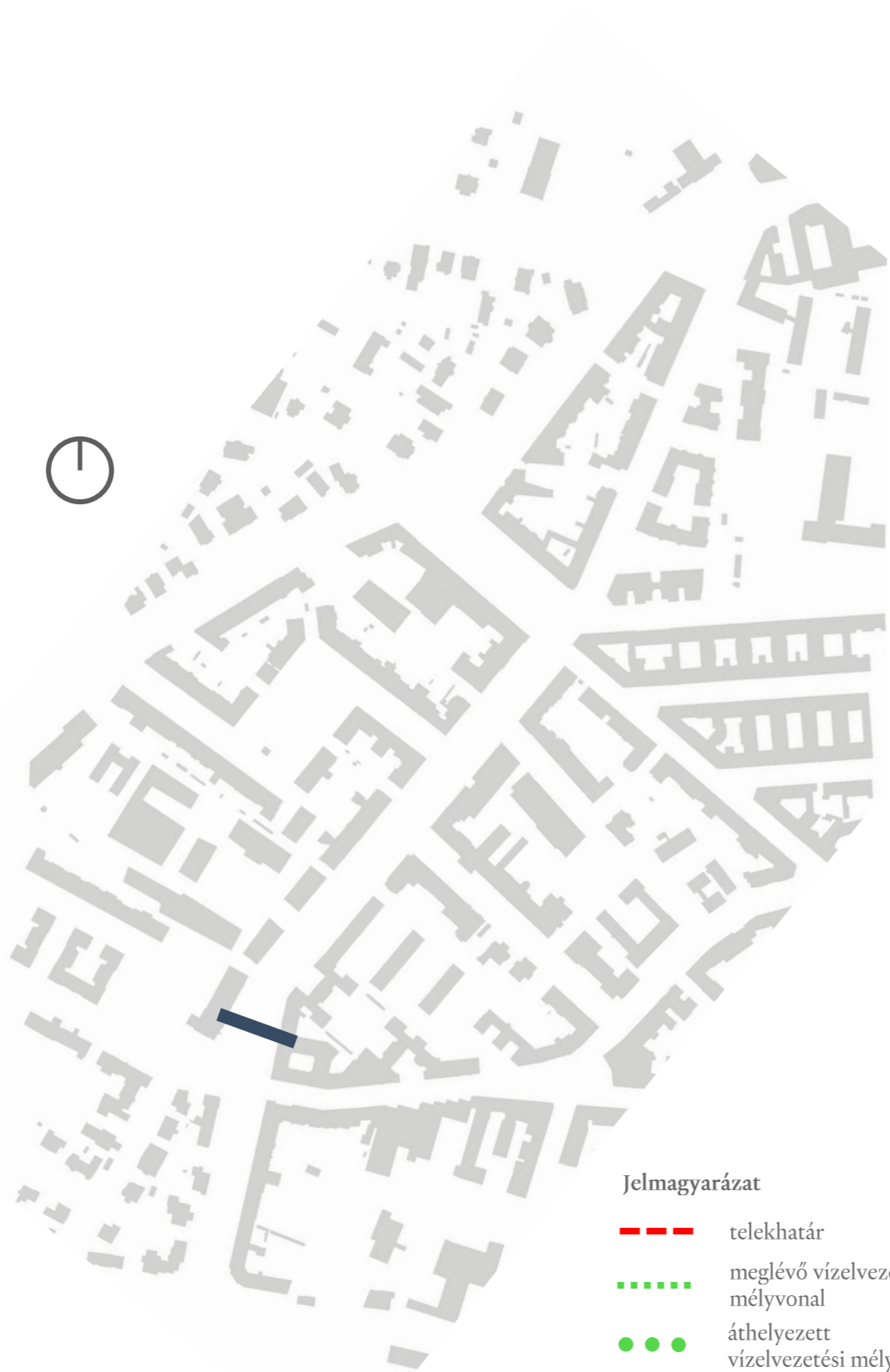

Csapadékvíz kezelés

- Vízáteresztő burkolatok alkalmazása tervezett a fahelyek között és környezetében a fák optimálisabb vízellátása és a csapadékvíz helybeni szikkasztásának támogatása érdekében (éves tisztításuk kiemelten fontos a vízáteresztő képesség megtartásához!).
- A csapadékvizet lehetőség szerint a gyalogos burkolatokról a zöldfelületekre lejtetjük, a helybeni szikkasztás érdekében > az új zöldfelületek süllyesztett szegéllyel csatlakoznak a járdához, a kiemelt szegély esetében pedig azt meghatározott közönként meg kell szakítani annak érdekében, hogy a víz a zöldkazettákba folyhasson.

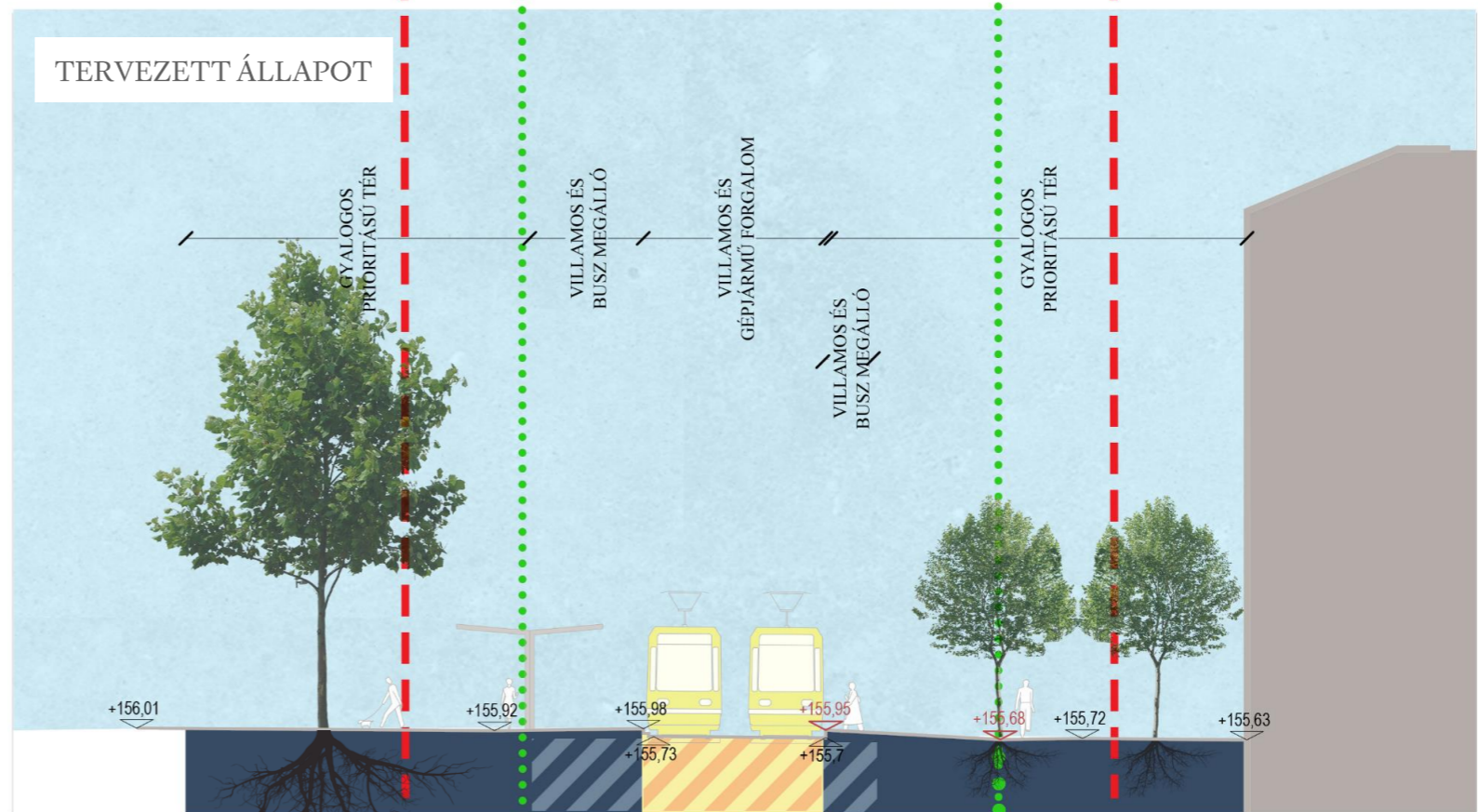
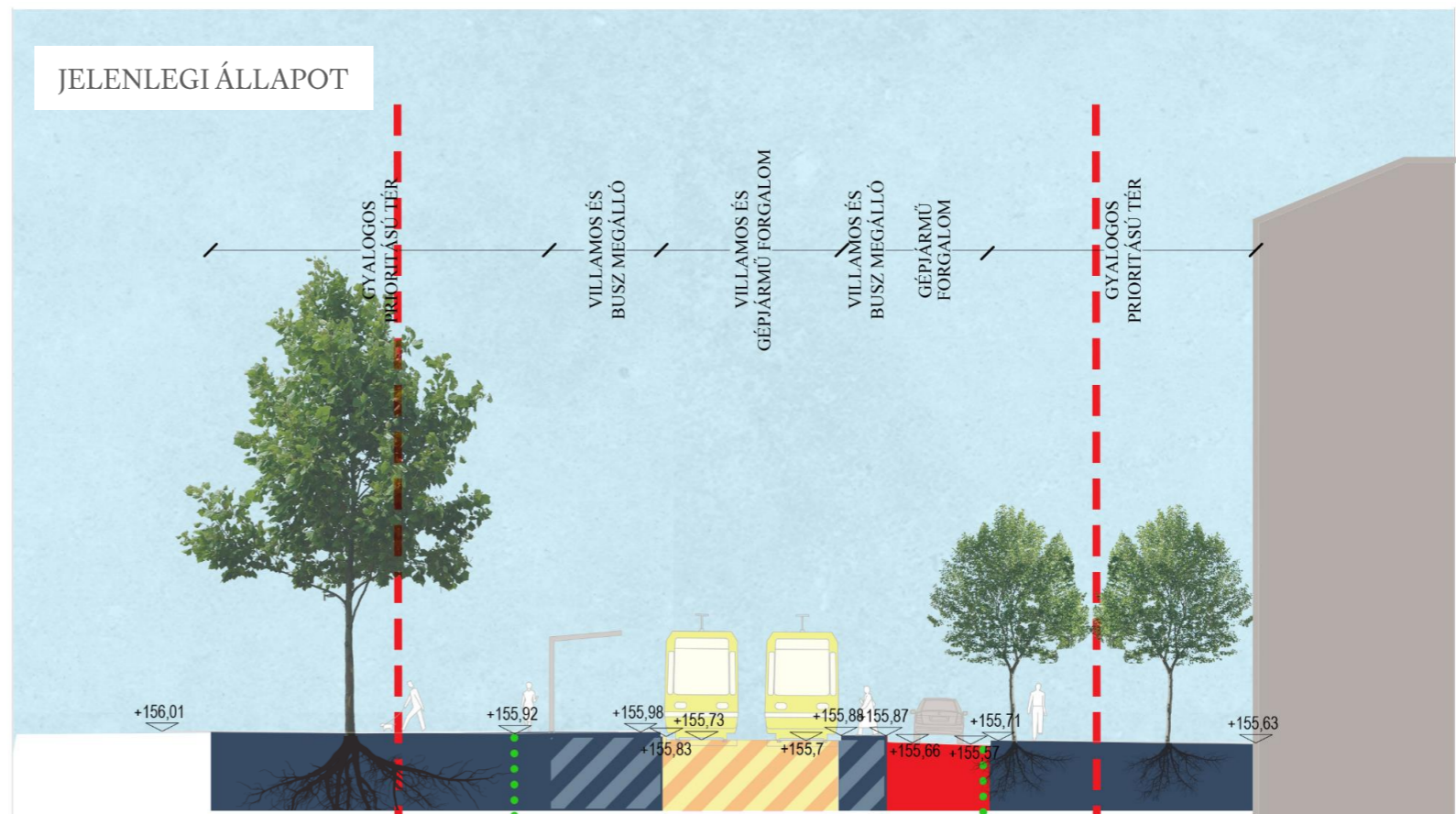

Metszetek

Jelmagyarázat

- - - telekhatár
- . . . meglévő vízvezetési mélyvonal
- ● ● áthelyezett vízvezetési mélyvonal

Köszönjük a figyelmet!

S73

